

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sapientissima Dei Mvndvm Regentis Gvbernatio; Ex qua
pendent, quæ vulgò in Casv, Fortvna, Fato, Esse Pvtantvr**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1645

§. 10. Quodnam sit inter Fortunam, & Casum, discrimen?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52314)

arcam auro plenam, & deinde Paulum juberet inibi effodere terram, non diceretur, ille Dominus *casu* thesaurum reperisse, aut *bonam Fortunam* habuisse; idque ob duas causas, primò; quia, ex intentione thesauri reperiendi, jussit Paulum effodere terram; secundò, quia per se, mediante Petro infodiente, & Paulo effodiente, ad inuentionem thesauri concurrat. Quod sanè Deus, in omni *Casu* facit. Vnde, tametsi multa contingant *casu*, & *fortuito*, ratione agentium creatorum, secundarumque causarum, nihil tamen contingit *casu*, ratione Dei; qui multas rationes habet, cur illas causas *per accidens*, vel concurrere sinat, vel ipse coniungat. Atque hic concursus, seu ista causarum complexio, vna cum causa summa illas connectente atque ordinante, *Fatum* dicitur, quod Boëtius definit: *inherentem rebus mobilibus immobilem dispositionem, per quam diuina Prouidentia suis quaeque nequit ordinibus.* Diuina, inquam, Prouidentia, non *caelum*, quod quidam putant esse causam per se connectentem alias causas inferiores.

Boët. l. 5.
de consol.
lat. prof. 6.

§. X.

Quodnam sit, inter Fortunam, & Casum, discrimen?

B

Sic

Sit explicatâ *Fortuna* & *Casus* naturâ, diu obseruo, primum est, ab Aristotèle, alijsque compluribus, ipsam fossionem, qua thesaurus obruitur, vel eruitur, *Fortunam*, aut *Casum* nominari; vnde etiam *Fortunam* & *Casum* ad causam efficientem, licet *per accidens*, & præter intentionem vtriusque for-
dientis, reuocat: ab alijs autem ipsum euen-
tum, seu inuentionem thesauri *Fortunam*,
aut *Casum* nominari. Quod parum interest,
cum ipsa etiam inuentio, sit quædam effe-
ctio, seu causa, ob quam thesaurus habetur,
& non rarò effectus à causa denominetur.
Alterum est, ferè idem esse *Casum* atque *For-
tunam*, nisi quòd hæc pressius, in ijs dunta-
xat posita sit, quæ ex proposito & consultò,
seu propter finem, ex electione geruntur;
Casus autem magis latè patens, sit *caussa per
accidens* etiam in illis, quæ alicuius gratia
quidem, & propter finem, sed siue cum, siue
sine electione fiunt. Hinc lapides, è quibus
Deorum altaria constarent, non, nisi simi-
litudine quadam, Protarchus, *fortunatos*
vocauit.

§. XI.

*Nullum, in Mundo, Casum contingere, nullam
Fortunam mutari, sine diuina sapien-
tie dispositione.* Qui